

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 8.01.2025

Sayı: 95

Adnan Şefik ÇİRKİN
Hatay Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adnan Şefik ÇİRKİN
Hatay Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Tarih: 9-1-2025	Esas No: 2/2852

AR BSK.LIGİ
0 8 Ocak 2025

GENİLEVRİK
0 8 Ocak 2025
No: 1562365

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen büyük depremler, ülkemizde geniş bir alanda yıkımlara neden olmuş ve milyonlarca insanın yaşamını doğrudan etkilemiştir. Bu felaketin ardından afetzedelere yönelik çeşitli yardımların sağlanması için 7269 Sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Kanunu, 5327 Sayılı Konut Edindirme Yardımları Kanunu, 4133 Sayılı Kanun ve Resmî Gazetenin 13.04.2023 tarihinde yayınlanan Cumhurbaşkanlığı'nın 142 nolu kararnamesiyle yardımların belirli bir düzene sokulması hedeflenmiştir. Ancak, depremin yarattığı yıkımın boyutu, afetin ardından yaşanan zorluklar ve sürecin karmaşıklığı göz önünde bulundurulduğunda, afet mağdurlarının hak sahipliği işlemleri için verilen süreler zaman zaman 2 günlük başvuru süresi halinde uzatılsa da henüz hak sahipliği sorunu çözüme ulaşmış değildir.

7269, 5327, 4133 Sayılı Kanunlar ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile yapılan yardımların, afetzedelerin taleplerine göre şekillendirilmesi için belirli bir başvuru süresi öngörülmüştür. Ancak, depremin hemen ardından başlayan bu süre, birçok afetzedenin, özellikle yıkımın boyutunun büyük olduğu bölgelerde, başvurularını tamamlamalarını engellemiş ya da geciktirmiştir. Afetzedeler, evrak temini, mülkiyet belgelerinin alınması ve diğer başvuru prosedürlerini zamanında yerine getirememiştir. Ayrıca, afet sonrasındaki psikolojik travmalar, yerinden edilme, geçici barınma sıkıntıları gibi faktörler, başvuru işlemlerinin zamanında tamamlanamamasına yol açmıştır.

Ayrıca deprem sonrası geçici barınma ve yaşam koşullarının zorluğu, birçok afetzedenin başvurularını tamamlamasını engellemiştir. Birçok afetzede, güvenli barınma alanlarına yerleşene kadar süreç içerisinde belgelerini temin edememiş, afetzede statüsünde başvuruları tamamlayamamıştır. Bunun yanı sıra, afetzedelerin başvuru yapabilecekleri noktaların sayısının kısıtlı olması ve bilgiye erişimdeki zorluklar, başvuru sürecinin aksamalarına neden olmuştur. E-devlet üzerinden başvuru yapılabilmesi elverişli olsa da, tüm afetzedelerin dijital altyapıya ulaşabilmesi mümkün olmamış, yerel başvuru noktalarına başvuru sürecinde gecikmeler yaşanmıştır.

Başvuruda bulunmak için belirlenen 60 günlük sürenin ardından, 21-22 Kasım 2024 tarihlerinde verilen ek 2 günlük süre bile, hak sahipliği başvurularını tamamlamak için yetersiz kalmıştır. Bu süre, büyük bir felaketin ardından hızlıca toparlanma şansı bulamayan afetzedeler için yeterli olmamıştır. Depremin üzerinden geçen zaman ve depremzedelerin hâlâ geçici barınma koşullarında bulunmaları, başvuru süresinin yeniden düzenlenmesinin gerekli olduğunu ortaya koymaktadır.

Depremzedelere yönelik yapılan yardımlar, bu kişilerin yeniden hayatlarına tutunabilmesi için kritik bir öneme sahiptir. Bu yardımların sürekliliği, afetzedelerin tekrar inşa edebilmesi için gerekli olan sürecin tamamlanabilmesi adına esastır. Bu nedenle, hak sahipliğinde başvuru süresinin kaldırılarak, devletin afet mağdurlarına verdiği desteği sürdürebilmesi ve adaletli bir şekilde herkese ulaşabilmesi adına önemlidir.

Bu gerekçelerle 6 Şubat 2023 depremlerinin yarattığı büyük yıkım sonrası, afetzedelerin hak sahipliği başvurularının e-Devlet üzerinden süre sınırlaması olmadan yapılabilmesi, afet yönetiminin etkinliğini artıracak ve toplumun bu zorlu süreçten daha sağlıklı bir şekilde çıkmasını sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Hak sahipliği başvurularının herhangi bir süreye tabi olmaksızın mahallinde mülki idare amirliklerine veya Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca belirlenen başvuru merkezlerine yazılı olarak ya da e-Devlet Kapısı üzerinden yapılabilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

**UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA ALINACAK
TEDBİRLERLE YAPILACAK YARDIMLARA DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun Geçici 27. maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde bu Kanundan faydalanmak suretiyle inşaat kredisi verilmesini ya da bina yaptırılmasını isteyenlerde dahil olmak üzere tüm hak sahipliği başvuruları herhangi bir süreye tabi olmaksızın mahallinde mülki idare amirliklerine veya Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca belirlenen başvuru merkezlerine yazılı olarak ya da e-Devlet Kapısı üzerinden yapılabilir. Başvuru sonuçları, mahallinde mülki idare amirliğince, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı resmî internet sitesinde ve e-Devlet Kapısı üzerinden ilan edilir. Bu fıkra uyarınca yapılacak ilanlar, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılmış tebligat yerine geçer. Hak sahibi kabul edilmeyenler, onbeş gün içinde mahallinde mülki idare amirliklerine veya Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından belirlenen başvuru merkezlerine yazılı olarak ya da e-Devlet Kapısı üzerinden itiraz edebilirler.”

MADDE 2 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu kanun hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür.